

Posibilitatea inscrierii in Registrul comertului a masurilor asiguratorii

Revista de Drept al afacerilor, Nr. 2/2005, pag. 50

Autori : Medeanu Tiberiu Constantin, Ioja Ioan Eugen

Libertatea industriei si a comertului din zilele noastre implica asumarea unor riscuri si responsabilitati crescute din partea comerciantilor, reclamand crearea unor instrumente juridice care sa oblige si sa asigure in acelasi timp participantilor la activitatea de comert si afaceri o stabilitate a circuitului economic.

In practica judiciara sunt des intalnite cazurile cand un comerciant, in desfasurarea activitatilor sale de afaceri, incearca fara succes sa-si realizeze creanta fata de o anumita societate comerciala, intrand in posesia unui titlu executor dupa procese indelungate si costisitoare, fara a putea sa-l mai valorifice, ca urmare a ineficientei unor institutii create tocmai pentru a-l sprijini in infaptuirea demersului sau.

Prin urmare, se justifica instituirea unor masuri asiguratorii, ce constau in posibilitatea pe care legea o ofera creditorului sau persoanei vatamate de a solicita organelor judiciare sa ordone masuri de indisponibilizare si conservare. Acestea au menirea sa-i impiedice pe debitor, inculpat, invinuit ori persoana responsabila civilmente ca, in timpul procesului, sa distruga, sa instraineze bunul care formeaza obiectul litigiului ori sa-si diminueze activul patrimonial cu o valoare echivalenta cu creanta sau cu prejudiciul creat.

Masurile asiguratorii prevazute de Codul de procedura civila sunt: sechestrul asigurator, sechestrul judiciar si poprirea asiguratorie, iar cele prevazute de Codul de procedura penala sunt: sechestrul si poprirea prevazute de art. 163-170.

Potrivit doctrinei in materie, sechestrul judiciar consta in masura de indisponibilizare a bunului ce formeaza obiectul litigiului si numirea de catre instanta a unei persoane careia i se incredinteaza bunul pe timpul procesului spre pastrare si conservare. Prin urmare, aplicarea acestei masuri asiguratorii nu se va putea face decat dupa introducerea cererii de chemare in judecata.

Sechestrul asigurator consta in indisponibilizarea unor bunuri mobile sau imobile ale debitorului ce urmeaza a fi executate silit pentru realizarea creantei creditorului. Deosebirea intre sechestrul judiciar si cel asigurator consta in aceea ca primul vizeaza un bun determinat, ce formeaza obiectul litigiului dintre parti, in timp ce al doilea vizeaza bunuri ale debitorului ce nu formeaza obiectul litigiului, dar care urmeaza sa fie executate silit.

Poprirea asiguratorie consta in indisponibilizarea unor sume de bani sau titluri de valoare sau alte bunuri mobile incorporate pe care debitorul le are de primit de la un tert, care ii este datornic, in scopul ca creditorul, in baza titlului executoriu obtinut, sa poata sa-si indetuleze creanta sa.

O societate comerciala, avand personalitate juridica, raspunde pentru obligatiile sale cu patrimoniul propriu asupra caruia creditorii societatii au un drept de gaj general. In cazul societatii in nume colectiv si a societatii in comandita simpla si pe actiuni, pe langa raspunderea societatii, legiuitorul a instituit si o raspundere subsidiara, nelimitata si solidara a asociatilor, respectiv a asociatilor comanditati.

Desi Legea nr. 31/1990 instituie o delimitare clara intre patrimoniul societatii si patrimoniul asociatilor, cu exceptiile mai sus aratate, in practica judiciara s-au intalnit tot mai des situatii cand diverse persoane, avand calitatea de asociati la mai multe societati comerciale, profitand de buna-credinta sau, uneori, de naivitatea altor comercianti, angajeaza raporturi comerciale dupa care nu isi mai onoreaza obligatiile nascute in urma acestor raporturi, creand prejudicii care pot conduce la blocaj financiar sau chiar la falimentarea societatii pagubite.

Temeiul raspunderii societatii comerciale sau in cazurile anume prevazute de lege, si a asociatilor, il constituie art. 3 din Legea nr. 31/1990.

Problema care se pune si care este controversata in practica judiciara este daca societatea comerciala sau persoana pagubita poate sa-si ocroteasca si sa-si asigure realizarea creantei sale, prin instituirea unor masuri asiguratorii asupra fractiunilor din capitalul social, denumite diferit in functie de fiecare tip de societate, astfel incat asociatul care a produs prejudiciul sa nu poata, prin diverse manopere mai mult sau mai putin ilicite, sa aduca societatea in stare de insolvabilitate, faliment sau sa o instraineze pentru a se sustrage executarii silite.

Pentru eficienta instituirii unor asemenea masuri se pune intrebarea daca acestea pot fi aduse la cunostinta celorlalti comercianti sau a tertilor prin inregistrarea lor la Registrul Comertului.